91-Jahrergang Nr. 4. Jüdische Pester Zeitung. Montag, 10. Jänner 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.

Pränumerations-Preis:

Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.

Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.

Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.

Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאל.

רעדאקציאָן אונד אדמיניסטראציאָן בעפינדען זיך: בודאפעסט, האָכשטראססע נומ׳ 1,

פראנומעראציאָנס-פרייז:

פיר אָסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אָסטר. וועה.
האלביעהריג 4 גולדען אָסטר. וועה.
פיערטעליעהריג 2 גולדען אָסטר. וועה.

פיר׳ס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. אָ. וועה.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. אָ. וועה.
פיערטעליעהרי׳ 2 גולד. 50 קר. אָ. וועה.

פראָנומעראציאָנען ווערדען יעדען טאג ענטגעגענגענאָממען.

אנגאָנצען ווערדען נאך אויפליעגענדעם טאריף בערעכנעט

1887. 4. נייגצעהנטער יאהרגאנג נר.

Erscheint wöchentlich dreimal.

בודאפעסט, מאָנטאג יד׳ טבת, תרמ״ז.

צור איננערען לאגע.

פאָרגעסטערן האט דער לעטצטע אבשניטט דעס לעטצטען 3-יאָהריגען אונגארישען פארלאמענטעס בעגאָננען. דיא נאָכסטע פארלאמענטסדויער איזט אויף פינף יאהרע פעסטגעזעטצט. אָב דאס פאָן נוטצען זיין ווירד אָדער ניכט, ווירד דיא צוקונפט לעהרען. היינטע בעשעפטיגט אונס דיא לײדער ניכט זעהר ערפרייליכע געגענווארט. מאן שפריכט פאָן איינער מיניסטערקריזע, פאָן איינער קריזע אין דעם ליבעראלען קאבינעט טיסא. היינטע זאָלל האנדעלסמיניסטער סעטשעני, מאָרגען פינאנצמיניסטער סאפארי צוריקקטרעטען או. ז. וו.

אין דער פאָרגעסטריגען זיטצונג דעס אבגעאָרדנעטענהייזעס וואורדע דער בעגינן דער באָרשעט-דעבאטטע פיר זאמסטאג, דען 15 טען ד. מ., פעסטגעזעטצט. ביי דיעזער בעראטהונג איבער דיא איינגאהמען אונד — בעדויערליכערווייזע ווייט גראָסערען — אויסגאבען דעס אונגארישען שטאאטעס ווערדען דיא מיינונגספערשיעדענהייטען, וועלכע אונטער דען מיטגליעדערן דעס מיניסטעריאומס זעלבסט העררשען, קלאר אן דען טאג טרעטען.

פינאנצמיניסטער גראף סאפארי מיט איינגעשטעהן, דאסס דאס דעפיציט ביי אונס דעראַרט אנגעשוואָללען איזט, דאסס עס וויטער ניכט זאָ געהען קאָננע. וויר האבען בערייטס אן דיעזער שטעללע איינמאל הערפאָרגעהאָבען, דאסס עס נור צוויא מיטטעל געבע, אום דאס גלייכגעוויכט צווישען דען איינגאהמען אונד אויסגאבען הערצושטעללען, נעמליך: דיא ערסטערען צו ערהאָהען, אָדער דיא לעטצטערען צו פערמינדערן. עבענזאָ האבען וויר דארגעלעגט, וויא שווער עס געהען ווירד, דע ביי דער היינטיגען גראָססען שטאָקקונג אללער אונטערנעהמונגען דיא שטייערן נאָך צו פערמעהרען. דאס שיינט אויך אונזער פינאנצמיניסטער איינצוזעהען, אונד זאָ וויל ער דענן ליעבער שפארען. אבער וואָ זאָלל ער מיט דעם שפארען אנפאנגען? נאך זיינער מיינונג אין דען פערשיעדענען פערוואלטונגסצווייגען, אים אינטערריכטס-, יוסטיץ- אונד האנדעלסמיניסטעריום. אים מיליטארישען פערוואלטונגסצווייגע איזט — דאס ווירד יעדער פאטריאָט צוגעבען — יעטצט איינע שפארזאמקייט ניכט ראטהזאם. דיא געפאָהרדראָהענדע לאגע נאך אויססען פערביעטעט יעדע איינשראנקונג אויף דיעזעם געביעטע. נאך דעם פלאנע דעס פינאנצמיניסטעריומס זאָללען מעהרערע שולע, געריכטסהאָפע, בעצירקסגעריכטע אונד גרונדביכסאמטער איינגעצאָגען ווערדען. דיא איינצעלנען מיניסטער זינד אבער דאגעגען: דער יוסטיצמיניסטער וויל עהער מעהר אלס וועניגער געריכטסהאָפע, דער אונטערריכטסמיניסטער מעהר שולען או. ז. וו. אונד טהאטזאכליך וואָרע עס איין גראָססעס איבעל, ווענן צום ביישפיעל דיא צאהל דער געריכטע אונד גרונדביכסאמטער פערמינדערט ווערדען זאָללטע. דא מיססטע יעדער לאנדבעוואָהנער, ווענן ער ביי געריכט אָדער אים גרונדבוכסאמטע וואס צו טהון האטטע, אימטער איינע וויטע רייזע אונטערנעהמען. אונד דאסס אויך דיא פערמינדערונג דער שולען דעם פאָלקע ניכט פאָרטהיילהאפט זיין קאָנן, איזט עבענפאללס קלאר.

מיניסטערפּרעזידענט טיסא איזט דאצו בערופען, אללע דיעזע מיינונגספערשיעדענהייטען אויסצוגלייכען. עס שטעהט צו האָפפען, דאסס עס דיעזעם הערפאָרראגענדען שטאאטסמאננע, וויא עס שאָן אָפט דער פאלל וואר, געלינגען ווירד, דיעזע שוויעריגקייטען צו איבערווינדען אונד גליקקליך צו לאָזען.

דיא אורזאכען דעס נאָכסטען וועלטקריעגעס.

עס ווירד אללגעמיין געגלויבט, דאסס דיא ערהאלטונג דעס אייראָפּאישען פריעדענס שוויער מעגליך זיין ווערדע. פריהער אָדער שפעטער מיססע עס לאָסגעהען: ענטוועדער צווישען רוססלאנד אונד אָסטערייך-אונגארן, אָדער צווישען דייטשלאנד אונד פראנקרייך. אונד קאָממט עס צו איינעם זאָלכען צוזאממענשטאָסס, דאנן ווירד דיעזער איינען וועלטקריעג אָדער צומינדעסט איינען אייראָפּאישען קריעג בעדייטען.

איבער דיעזען געגענשטאנד, דער וואָהל יעדען אינטערעסירט, היעלט פאָרגעסטערן אבענדס דער בעריהמטע אונגארישע געלעהרטע פראָפעססאָר וואמבערי אין דער הויפטשטאדט איינען האָכבעדייטזאמען פאָרטראג, דעם אין צאהלרייכעס פובליקום בייוואָהנטע. — וויר וויעדערגעבען היער איינען קורצען אויסצוג דיעזעס אונגעמיין אינטערעססאנטען פאָרטראגעס:

„דיא געפאהרען איינעס וועלטבראנדעס ווערדען היינטע פאָן אללער וועלט בעשפראָכען. וויר וואָללען אונפארטהייאיש דיא הויפטאורזאכען ער דראָהענדען געפאהר ערארטערן. דיא פעראנלאססונג צו איינעם וועלטקריעגע ליעגט טהיילווייזע אין אייראָפּא, אנדערערזייטס אבער אין דער פאָליטיק רוססלאנדס, וועלכעס אויף אייראָפּא אונד אזיען איינען גלייך מאכטיגען איינפלוס איבט.

„וואס דען אייראָפּאישען צינדשטאָפף פיר דען דראָהענדען וועלטבראנד בעטריפפט, זאָ ענטשטאנד דערזעלבע גאנץ נאטורגעמאס. ביז אין דיא יינגסטע צייט הינין נאהם פראנקרייך דיא גייסטיגע אונד פאָליטישע הערשאפט אין אנשפרוך אונד עס בעהיעלט דיעזע אָבערהערשאפט אויך. אללין ניכטס קאנן עוויג דויערן. דיא שילערין „גערמאניא" (דייטשלאנד) גינג ביי דער מייסטערין „גאלליא" (פראנקרייך) זאָ לאנג אין דיא שולע, ביז זיא איהר אללעס אבגעלערנט האטטע. אין פאָללער קראפט הערראנגערייפט, שאָב דייטשלאנד דיא האנד דער ערציעהערין בייזייטע אונד פינג אן זעלבסטשטאנדיג צו ווערדען. דאס וואָללטע דיא פאָן נאטור אויס אייטעלע אונד רוהמזיכטיגע דאמע „גאלליא" זיך ניכט גידולדיג געפאללען לאססען; זיא ווערהטע זיך דאגעגען אוים אללען לייבעסקראפטען, אבער שליעסליך מיססטע דאס נאטורגעזעטץ זיין רעכט בעהאלטען. צום קאמפפע הערויסגעפאָרדערט, וואָרף דיא אין יוגענדליכער לעבענסקראפט שטראָטצענדע גערמאניא דיא נאכבארין צו באָדען אונד בעשאָנגטע זיא ארג. דיא אייטעלקייט דער עמפפינדליכען דאמע וואר נאך דאדורך פערלעטצט, דאסס איהר דאס געזיכט צערקראטצט וואורדע, וואס צוויא ענטשטעללענדע טיעפע נארבען (דיא עראָבערונג דער פריהער אים בעזיטצע פראנקרייכס געוועזענען פראָווינצען עלזאס-לאָטהרינגען) צוריקקליעס. עס איזט נון לייכט בעגרייפליך, דאסס דיא פערלעטצטע דאמע אים שטיללען גראָללט, אויף ראכע אונד פערגעלטונג זיננט אונד צור וויעדעראיינגאהמע דעס קאמפפעס זיך פאָרבערייטעט. דיעזע זאָגענאננטע „רעוואנש" בילדעט לײדער דען אייראָפּאישען צינדשטאָפף פיר דען געפאהרליכען וועלטבראנד. וויר אונגארן בעגרייפען פאָללשטאנדיג דאס טיעף פערלעטצטע עהרגעפיהל דעס פראנצאָזישען פאָלקעס; וויר קעננען אונד שאטצען פאָלל אונד גאנץ דיא גראָססען פערדיענסטע דיעזער נאציאָן אום דיא פרייהייט אונד בילדונג אין אייראָפּא; וויר סימפאטהיזירען זאָגאר מיט דען פראנצאָזען; אבער אן דעם אונאבאנדערליכען נאטורגעזעטץ דער שטעטיגען ענטוויקקלונג דער איינצעלנען פאָלקער קאנן פראנקרייך וועניג אנדערן. עס קאנן וואָהל זיינע פערלעטצטע שאָפפענהערע וויעדער הערשטעללען, אבער קיינעסוועגס דאס איינהייטסגעפיהל פאָן 42 מילליאָנען מענשען (דייטשען) פערניכטען אונד דען אין מיטטעלאייראָפּא ענטשטאנדענען ריעזענשטאאט צערשמעטטערן. פראנקרייך טהוט דאהער אונרעכט, צו דיעזעם ניצלאָזען אונטערנעהמען דיא אונטערשטיטצונג רוססלאנדס צו זוכען אונד, אלס בעגרינדערין דער פרייהייט, דער גרויזאמען געוואלטהערשאפט דיא פריינדשאפטסהאנד צו ביעטען.

„דאס איזט עס, וואס רוססלאנד, דיעזער שטאָרענפריעד דער רוהיגען ענטוויקקלונג אונזערער אייראָפּאישען פרייהייטען, ווינשט אונד זוכט. דיעזען טיטעל „שטאָרענפריעד" פערדיענט רוססלאנד אין פאָללסטעם מאאסע. פאָן דען ערסטען אנפאנגען זיינער געשיכטע ביז אין אונזערע צייט הינין פיהרט דיעזער שטאאט איינע אונאונטערבראָכענע פאָליטיק דעס קריעגעס אונד דער געוואלט, וועלכע איהם צו דער היינטיגען ריעזענגראָססע פערהאלף. דיעזער גייסט דעס עוויגען קריעגפיהרענס אונד געוואלטזאמען פערשלינגענס קליינער נאכבארן איזט דעם רוססישען שטאאטע אין פלייש אונד בלוט איבערגעגאנגען. אויך היינטע, טראָטץ דער ריעזיגען אויסדעהנונג פאָן ביינאהע 20 מילליאָנען קוואדראטקילאָמעטער אונד טראָטץ איינער בעפעלקערונג פאָן נאהעצו 103 מילליאָנען זעעלען, טראכטעט רוססלאנד נאך אימטער נאך עראָבערונגען, נאך אימטער נאך קריעגען, נאך אימטער נאך דעם פערשלינגען פרעמדער נאציאָנען. איינען זאָלכען שטאאטען-פיעלפראס האט דיא וועלט נאך ניכט געזעהען. דיא רוססישען אנגרייפע ריכטען זיך בעקאננטליך אבוועכסעלנד געגען אזיען אונד געגען אייראָפּא. רוהטען דיא רוססישען וואפפען אין אונזערעם וועלטטהייל, דאנן וואַרען זיא אומזאָ טהאטיגער אין אזיען; קוים האטטע רוססלאנד אין אזיען זיינען הונגער געשטיללט, אלס עס אויפס נייע וויעדער אין אייראָפּא שטרייט זוכטע. אין אזיען האטטע דער איינפלוס רוססלאנדס נאך אייניגע בעשרענקונג; דאָרט שטאנדען איהם טהיילס גאנץ, טהיילס האלב ווילדע שוואכע געגנער. מיט דעם בעגינן דער נייען צייט איילטע דער אלטע מיטטעלערדטהייל (אזיען) דעם אונאויפהאלטזאמען פערפאלל ענטגעגען; דיא רוססען וואָרען דיא אללערערסטען ביי דער האנד, אום דען טריממערהויפען אויפצוריימען. פאָר צוויא יאהרהונדערטען וואר סיביריען נאך נאקקט, אבער פאָן דער נאטור רייך געזעגנעט. דיא רוססען האבען דאָרויס אין געביעט געשאפפען, אויף דעם פינף מילליאָנען

* (דאס אטטענטאט אויף דען רומאַנישען מיניסטער בראַציאַנאַ.) דער אטטענטאַטער אלעקסאַנדרעסקאַ, וועלכער אויף בראַציאַנאַ איינען רעוואָלווערשוס אבגעפייערט, וואורדע צו צוואנציגיאָהריגער צוואנגסארבייט, זיין מיטשולדיגער מוסקאט צו אייניאָהריגעם געפאַנגניס פערורטהיילט. דער מיטאנגעקלאגטע דעפוטירטע פראַוועאַנאַ ווארדע פריינעשפּראָכען.

* (איין בעריכטיגטער רייבערהויפּטמאַנן.) גיאָוואַנני קאַררדאַנע, וואורדע דיעזער טאגע אין נעאפעל פערהאַפטעט. ער וואר שאָן איינמאל צו לעבענסלאַנגליכעם צוכטהויז פעראורטהיילט, פליכטעטע זיך, פעראיבטע וויטערע פערברעכען, וואורדע וויעדער איינגעפאַנגען אונד צום טאָדע פעראורטהיילט. אבער אויך דיעסמאל געלאַנג עס איהם דיא פלוכט; יעטצט ווירד ער וואָהל גוט פערוואהרט ווערדען.

* (דער שנעע.) דען דער הימעל דיעזע וואָכע דער הויפּטשטאדט אין רייכעם מאאסע בעשעערטע, גאב דער שטאַדטישען פערוואלטונג בודאַפּעסטס פיעל צו טהון. דיא געוואָהנליכען אַרבייטסקראַפטע וואַרען ניכט הינרייכענד, אום דיא גאססען אונד פּלעטצע פריי צו מאכען, אונד דער מאגיסטראט מיסטע מיט איינעם אויסעראָרדענטליכען קרעדיט פאָן אכטטויזענד גולדען הערהאַלטען. פאָרגעסטערן ווארד 119 ארבייטער אונד 6 שנעע-פּפלוגמאַשינען אונד געסטערן 250 וואגען מיט דער ווענריימונג דעם שנעעס בעשעפטיגט.

דען הויפּטטרעפפער

דער וויענער קאַמינאַל-לאָזע פער 200,000 פל. האט, וויא איגס מיטגעטהיילט ווירד, דער גאסטווירטה א. יאנאָווסקי אין איגלוי (מאָהרען) אויף דאס דורך דיא דאָרטיגע באַנקפירמא Th. J. Plewa פערקייפטע אָריגינאַל-לאָז סעריע 1597 נום. 14 געוואָננען.

פערלאָזונגען

1) דער זאכסען-מיינינגער 100 טהאלער לאָזע.

ביא דער אם 3-טען יאַנער 1887 פאָרגענאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע פיעל דער הויפּטטרעפפער מיט 105.000 מארק אויף ס׳ 3953 נ׳ 25 אונד דער 2-טע מיט 80000 אויף ס׳ 3686 נ׳ 6. פערנער געווינגען: יע 3000 מארק ס׳241 נ׳ 6, ס׳ 494 נ׳ 20. ס׳ 2513 נ׳ 5, ס׳ 3315 נ׳ 4 אונד 12.

2) דער בראוינשווייגער-לאָזע.

ביא דער אם 3. ד. מ. פאָרגענאָממענען ציעהונג פיעל דער הויפּטטרעפפער מיט 60.000 מארק. אויף ס׳4716 נ׳36, דער 2-טע מיט 10.800 מארק ס׳ 1562 נ׳ 1, דער 3-טע מיט 6000 מארק ס׳ 7344 נ׳ 38; יע 1800 מארק ס׳ 4066 נ׳ 23, ס׳ 86'6 נ׳ 19; יע 300 מארק: ס׳ 499 נ׳ 28, ס׳ 2385 נ׳ 6, ס׳ 3216 נ׳ 38, ס׳ 3603 נ׳ 42 46, ס׳ 3771 נ׳ 48 ס׳ 3994 נ׳ 34, ס׳ 5555 נ׳ 19, ס׳ 7061 נ׳ 33; יע 225 מארק: ס׳ 1141 נ׳ 39, ס׳ 3447 נ׳ 15, ס׳ 4777 נ׳ 32, ס׳ 6288 נ׳ 11 אונד ס׳ 6801 נ׳ 38.

אויף אללע איבריגען אין דען פערלאָזטען סעריען ענטהאלטענען, היער ניכט בעזאָנדערס אויפגעפיהרטען נומערן פאַללט דער קליינסטע געווינסט פאָן יע 69 מארק.

3) דער טריעסטער-לאָזע.

(שלוסס.)

יע 50 פל. געווינגען: נ׳ 25 47 68 249 268 269 277 300 336 337 360 499 503 531 584 610 624 640 709 713 720 729 737 738 798 868 918 926 947 970 995 998 1007 1011 1066 1239 1243 1304 1319 1410 1417 1479 1538 1564 1626.

4) דער אָסטעררייכישען ראָטהען-קרייץ-לאָזע.

(שלוסס.)

פערנער געווינגען: יע 100 גולד. ס׳ 1793 נ׳ 9, ס׳ 2586 נ׳ 21, ס׳ 4746 נ׳ 5, ס׳ 5162 נ׳ 10, ס׳ 6287 נ׳ 23, ס׳ 7242 נ׳ 34, ס׳ 8635 נ׳ 1, ס׳ 10974 נ׳ 12, ס׳ 11066 נ׳ 9, ס׳ 11632 נ׳ 46, יע 50 גולד. ס׳ 421 נ׳ 50 ס׳ 943 נ׳17, ס׳ 1743 נ׳ 50, ס׳ 2365 נ׳ 50, ס׳ 5505 נ׳ 29, ס׳ 9596 נ׳ 39, ס 11843 נ׳ 29.

ראָטטאָציעהונג פאָם 5-טען יאַנער 1887.

הערמאננשטאדט	64	41	86	56	87
פּראַג	39	9	3	41	37
לעמבערג	65	40	47	20	70

☛ וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פּרענומעראנטען אונד פריינדע, זיך מיט איהרען צושריפטען דירעקט אן אונזערע רעדאַקציאָן צו ווענדען.

אויך ביטטען וויר, דיא אדרעססע ריכטיג וויא פאָלגט אנצוגעבען:

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

יידישע פּעסטער צייטונג

האָכשטראַסע נוממער 1. בודאַפּעסט.

☛ נייא איינטרעטענדע פּראַנומעראַנטען ערהאַלטען דיא שאָן ערשיענענען טהיילע דער

געשיכטע דער נייערען צייט

נאַכגעזענדעט, זאָוויא דאס אין פאָריגער פּריינאַגומער בעגאָננענע, אינטערעססאַנטע פּאָליטישע

„פּאַנעלע דער מגיד.“

פערנער ערהאַלטען זאממטליכע פּ. ט. אבאָננענטען אונזערעס בלאַטטעס דאס

נייע געווערבענגעזעטץ או. דיא שאַנקרעגאַלע

צוגעזאַנדט, נאַכדעם לעטצטערעס אבגעשלאָססען זיין ווירד.

נעשעפטסבעריכט.

געטריידע-געשעפט. ווייצען וואר געספּערן מעניג צו מאַרקטע געבראכט; דיא פּרייזע וואר נור 40.000 מעטער' וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס 300 מעטער', 80 קילאָגראַמם 9.45 גולד. — 200 מעטערצענט' 80 קילאָ 9,50 גולדען. 300 מעטער-צענטנער, 80 קילא. 9 40 גולדען. 100 מטצ' 79, כ. 9.45 גול. — 200 מטרצ' 78 קילאָ' 9,30 גולדען פּעסטער-באָדען 100 מעטערצענ. 80, קילאָ 9.40 גולד — אָבער-טהייס 100 מעטער-צענ' 80, קילאָ 9.40 גול. — ווייסענבורגער 100 מעטערצענ' 78, קילאָ' 9.25 גולדען. נאָרדאונגארישער 200 מעטערצ' 78. קילאָ 9,25 גולדען. (אללעס פער 3 מאָנאטע.)

קאָרן 6,10 — 6.50 גול.

נערסטע, פוטטער-וואַרע 6,25 — 7,50 גולד.

קוקורוץ 6.— 6,10 גולד.

האַפער. 5,45 — 6,30 גול. פער קאססא.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פריהיאָהר 9,30 — 9.32 גולד. האפער פער פריהיאהר 6,63 — 6.64 גול. קוקורוץ פער מאי-יוני 1887, 6.12—6.14 גולד.

רעפּס. (קאָהל) פער אויגוסט-סעפּטעמבער 11.50 — 11.57½ גולד.

פּעסטער שלאַכטפיה-מאַרקט.

ביא דעם אם 5-טען ד. מ. היער אין פּעסט אבגעהאלטענען וואָכענמארקטע וואורדען 2144 שטיק גראָס- אונד קליינ-פיעה צו מאַרקטע געבראכט. היערפאָן וואורדען פערקויפט: 22 שטיק שטיערע, פער פּאאר פאָן 60 ביז 220 גולדען — 946 אָכסען דאס פּאאר פאָן 120—320 גול. 403 קיהע, דאס פּאאר פאָן 110—170 גול׳ 190 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 70—200 גול׳ 93 שטיק ביפּפעל, דאס פּאאר פאָן 100—200 גול. 352 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 18—22 גול׳, 10 שטיק שאאפע דאס פּאאר פאָן — — גול. — פּרייזע פער 100 קילאָ: אָכסענ-פלייש 45—52 גולדען. קוה-פלייש 38.—44 גולד. קאלב-פלייש 42—48 גולד. אונד ביפּפעל-פלייש 36—40,— גולד.

וויענער פּרייזע.

ווייצען, אונגארישער 78 — 80 קילאָ 9.68 — 9.69 גול. (אללעס פער 3 מאָנאטע.)

קאָרן (נייא), אונגארישעס 71—73 קילאָ — 7.— 6.95 גול. פער מעטערצ'

האַפער אונגארישער 6,70 — 6.72 גולדען פער מעטער-צענטנער.

קוקורוץ 6,53—6.58 גולדען.

שפּיריטוס 24,87 — 25.50 גולד. פער 10000 ליטער-פּראָצענט.

הערויסגעבער או. פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטאָר

מ. סאַבאָלטשי.

פרוכט- אונד מעהלפּרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגראמם
נאָרדאונגארישער	75	—.— — .—
" "	76	.— — .—
" "	77	8.85— 8.70
" "	78	8.95— 8.80
" "	79	8.— — 8.96
" "	80	9.05— 8.—
" "	81	9.30— 9.25
פּעסטער-באָדען	75	—.— — .—
" "	76	8.70 — 8.65
" "	77	8.80— 8.75
" "	78	8.85 — 8.80
" "	79	9.— — 8.90
" "	80	9.10— 9.05
" "	81	.— — .—
ווייסענבורגער	75	—.— — .—
"	76	8,80 — 3.70
"	77	8,90— 8.85
"	78	9.— — 8,95
"	79	9.10— 9,05
"	80	9.15— 9.10
"	81	.— — .—
טהייס	75	—.— — ,—
"	76	—.— —.—
"	77	8·80 — 8.70
"	78	8.90— 8.85
"	79	9.— — 9.90
"	80	9.10— 9.05
"	81	9,15— 9 10

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן (אלט)	72—70	6 50— 6.45
נערסטע פוטער.	60	6.55— 6.30
" מאלץ	62	8.15— 6.90
האַפער	41	6.40— 6.20
קוקורוץ באנאט.	75	6.30— 6.25
רעפּסאַ אנדערער	73	6.55— 6.50
הירזע	—	— — —

		פער 100 קילאָגראמם
ווייצען	פער הערבסט	—.—
"	" פריה-יאהר	9.04
"	"	—.—
קוקורוץ	" יוני 1886	6.16
נערסטע	"	—.—
האפער	" פריה-יאהר	—.—
"	" הערבסט	6. 5
רעפּס	" אויג.-סעפּ.	9.75

זאקמעהל

נוממער	fl.	kr.
0	—	80
1	—	30
2	—	80
3	—	20
4	—	40
5	—	—
6	—	40
7	—	—
8	—	50
8½	—	40

דער זאק צו 100-קילאָגראמם מיט זאק פּרייע באהן

	fl.	kr.
שפּיריטוס אלטע מעטהאָדע פּרעסהעפע	28	—
" נייע " קאַרטאָפעל	25	—

קורז-טאבעללע פאָם 5. יאַנער.

לאָזע.

	fl.	kr.
1854-ער 4-פּראָצענטיגע שטאַאַטס-לאָזע	131	25
1860-ער גאנצע	138	—
דעטטאָ פינפטעל	138	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	168	—
דעטטאָ 50	166	50
אונגארישע פּרעמיענלאָזע צו 100 גולד.	120	75
טהייססאל-לאָזע	123	—
	55	—
קאָמאָ רענטענשיינע	18	25
שירקעג-לאָזע	177	75
קרעדיט-לאָ	45	25
קלארי-לאָז	118	—
דאָנוי-דאַמפּפשיפפאַהרט-לאָזע	21	—
אינזבריקער-לאָזע	23	—
קעגלעוויטש-לאָזע צו 10 גולד.	18	—
קראַקויער לאָזע 20	46	—
אָפנער לאָזע 40	42	50
פּאלפי לאָזע 40	18	75
רודאָלף לאָזע 10	59	25
סאלם לאָזע 20	22	55
זאלצבורגער לאָזע 10	54	75
סט.-גענאָאיס לאָזע 40	25	25
סטאַניסלוי-לאָ 20	28	—
טריעסטער לאָזע 100	137	—
דעטטאָ 50	69	—
וואלדשטיין-לאָזע 20	33	80
ווינדישגרעץ 20	42	50
וויענער לאָזע	125	50
סערבישע פּרעמיענאנלייהע	31	—
אונגאר. יאָכהקרייץ-לאָזע	9	90
עסטרייכישע	14	—

ווערטה-פּאַפּיערע.

		kr.
אונגארישע גאלדרענטע צו 4 פּראָצענט	104	—
דעטטאָ	—	—
עסטערייכישע . שטייער-פרייע	95	50
אונגארישע פּאַפּיער-רענטע	94	65
אונגארישע גרונדענטלאַסטונגען	105	75
טעמעשוואַרער באנאטער	105	75
זיעבענבירגער	105	35
גאליציש	105	20
בעהמיש	109	—
קראָאטיש אונד סלאוואָניש	105	25
אונגאר. אייזענבאהן-אנלעהען	152	75
ווייַנצעהענט-אבלעזונגס-אָבליגאַציאָנען	100	—
אונגאר. היפּאָט.-ארעדיט-אָבליגאציאָנען פּר 100 צו 5%	98	75
אונגאר. גרונדענטלאַסטונגס-אָבליגאַציאָנען	103	50
אונגאר. באָדענקרעדיט-אינסטיטוט 5%	101	75
אלפעלד-פיומאנער באהן	191	50
אונגאר.-גאליציש אייזענבאהן צו	179	50
אונגאר. נאָרד-אָסט-באהן	176	—
אונגאר. וועסטבאהן	175	—

געלד-קורז.

זילבער אויסיאָ	—	—
דוקאטען	5	93
אָסטעררייכ.-אונ. 8 גולד. גאָלדשטיק	9	97
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	61	75
20 מארק-שטיקע	12	32
רוסישע אימפּעריאל	10	28
רוסישע פּאַפּיער-רובעל	1	16

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דער פערוואלטונגס-אויסשוס דעם בעסטערצעיגנאס אָדער כאָמיטאטעס) האט אן דאס קולטוס- אונד אונטעררichtsministerium איינע איינגאבע געריכטעט, זיינע ערכסעלענץ מאָגע געשטאטטען, דאס זאממטליכע יידישען שילער דער מיטטעלשולע פאָם שרייבען אונד צייכנען אם סאבבאטה סוספענדירט ווערדען. — וואס זאגען היעצו דיא יידישען געמיינדען, דיא דיעס ביזהער צו טהון פערזיימט האבען? —

* (ראבבינער אונד אָבערגעשפאן.) בייא דעם אים דאס אונגארנטהום אין זיעבענבירגען האָכפערדיענטען אָבערגעשפאן באראָן דעזידער באנפפי ערשינן אם ערסטען יאנואר דיעזעס יאהרעס דער נייגעוואהלטע יונגע ראבבינער פאָן בעכטערצע, יענאָ האראָוויטץ, אן דער שפּיטצע איינער אויס דעם מיטגליעדערן דעם געמיינדעפאָרשטאנדעס א. גאָלדשטיין, ד. ברעכער אונד ז. ראָהרליך בעשטעהענדען דעפּוטאציאָן. ראבבינער האראָוויטץ ריכטעטע אן דען אָבערגעשפאן איינע שאָנע, פאטריאָטישע, אונגארישע אנשפראכע אונד פערזיכערטע, דאס דיא יודען זיעבענבירגענס איהן (דען אָבערגעשפאן) אלס דען הארט דעס אונגארטהומס אין דיעזעם לאנדעסטהייל פאָם גאנצען הערצען בעגליקקווינשען אונד דאס זיך דיא יודען גליקקליך שאָטצען ווערדען, דורך איהר פאטריאָטישעס ווירקען, דורך איהרע גרענצענלאָזע פאטערלאנדסליעבע, דיא ערהאבענע אבער שווערע אויפגאבע דעס אָבערגעשפאנס אום איין קאָרנכען צו ערלייכטערן. דער אָבערגעשפאן, דער פאָן דיעזער אנשפראכע זיכטליך פריידיג איבעראשט וואר, ערוויעדערטע, ער פיהלע זיך גליקקליך זאָלכע שאָנע פאטריאָטישע וואָרטע צו הארען. ער וויססע עס, דאס דיא יודען זיעבענבירגענס טרייא דעם אונגארנטהומע אנהאנגען, אונד שלאגע עבען דעסהאלב דען אנטהייל דער יודען אן דער פאטריאָטישען ארבייט, דיא ער מיט פריידען אויף זיך גענאָמען, זעהר האָך אן. ווייטער זאגטע דער אָבערגעשפאן: „איך ווערדע דיא יודען ניכט נור אין וועלטליכען דינגען אונטערשטיטצען, זאָנדערן אויך אין דער פפלעגע איהרער רעליגיאָזען אינטערעססען. איך ווערדע צווישען יודען אונד ניכטיודען וועגען איהרעס רעליגיאָזען בעקענטניססעס קיינע איינען אונטערשיעד מאכען. זאָללטען אונטער מיינער פערוואלטונג דיעסבעציגליך נאך וועלכע שראנקען עקזיסטירען, זאָ ווערדע איך דיעזעלבען בעזייטיגען. וואס איך פאָן דער גאנצען בעפאָלקערונג, אָהנע אונטערשיעד דער רעליגיאָן ווינשע, איזט: געמיינזאמע טרייע פיר דאס טהייערע פאטערלאנד!"

* (דיא רייזע דעס קראָנפּרינצענפאארעס נאך גאליציען), דיערען בעפאָרשטעהען וויר בערייטס וויעדערהאָלט אנגעקינדיגט האבען, ווירד בעשטיממט ערפאָלגען. דער גאליציישע שטאטטהאלטער הערר פ. זאלעסקי, וואורדע אמטליך פערשטאָנדיגט, דאס איהרע קאיזערל. אונד קאָניגל. האָהייטען קראָנפּרינץ רודאָלף אונד קראָנפּרינצעססין שטעפאניע ענדע יוני דיעזעס יאהרעס נאך גאליציען קאָממען אונד פיער וואָכען אין דיעזעם קראָנלאנדע פערוויילען ווערדען.

* (צאר אלעקסאנדער געהט נאך בערלין.) אויס דער דייטשען רייכסהויפּטשטאדט, ווירד מיטגעטהיילט, דאסס דער רוססישע קאיזער דיא אבזיכט האבע, אם 90-טען געבורטסטאגע דעס קאיזערס ווילהעלם (22-טען מאַרץ ד. י.) נאך בערלין צו קאָממען.

* (פרינצעססין מאריע פאָן ווירטעמבערג.) דיא שטיפשוועסטער דעס קאָניגס פאָן ווירטעמבערג, וועלכע אלס גראָססע וואָהלטהאָטערין דער ארמען אונד נאָטהליידענדען בעקאננט וואר, איזט אם פרייטאג אין שטוטטגארט געשטאָרבען. זיא הינטערלאססט איין פערמאָגען פאָן 6 מילליאָנען מארק. צו דעססען הויפּטערבען דער פרינץ פאָן אלדענבורג, בעקאננטליך איינער דער בולגארישען טהראָנקאנדידאטען, איינגעזעטצט ערשיינט.

* (מיניסטערפּרעזידענט טיסא אלס צייגע.) דער ארראדער קויפמאנן ארמין עליאס האט געגען דען „האָפריכטער" דעם מיניסטערפּרעזידענטען, יאהאן פאלטאר, איינען ציווילפּראָצעסס אנגעשטרענגט אונד דער אדוואָקאט דעס קלאגערס פערלאנגטע דיא פערנעהמונג דעס הערן פ. טיסא אלס צייגען. דיעזער ערשיען נון אויך פאָרגעסטערן ביים בעצירקסגעריכטע אין דער אָפנער פעסטונג אונד וואורדע — וויא עס דאס געזעטץ פאָרשרייבט — גלייך וויא יעדער אנדערע צייגע פערהאָרט. „וויא אלט זינד זיא, הערר צייגע?" פראגטע איהן דער ריכטער מאטיאשאָווסקי. „56 יאהרע", לויטעטע דיא אנטוואָרט. — „וועלכע בעשעפטיגונג האבען זיא, הערר צייגע?" — „איך בין אונגארישער מיניסטערפּרעזידענט." — „וועלכער רעליגיאָן?" — „רעפאָרמירטען גלויבענס." „פערהייראטעט?" — „יא." נון מוסטע טיסא פערזיכערן, דאסס ער מיט קיינעם דער שטרייטענדען פארטייען פערוואנדט זייא אָדער אין שטרייט לעבע אונד היעראויף גאב ער זיינע צייגענשאפט „נאך בעסטעם וויססען אונד געוויססען" אב.

* (בולגארישע אנלייהע.) וויא אויס לאָנדאָן מיטגעטהיילט ווירד, האט דיא בולגארישע דעפּוטאציאָן בייא דער דאָרטיגען באנקפירמא ברידער באַרינג איינע אנלייהע פאָן 800,000 פפונד (איבער 8 מילליאָנען גולדען) אויפגענאָממען.

* (איין אָרטהאָדאָקסעס ראבבינערסעמינאר), מיט דורכאויס שטרענגגלייביגען גרונדזאָטצען, ווירד דיעזער טאגע אין נעוויאָרק עראָפפנעט ווערדען.

* (אויסטרייבונג עסטערייכ-אונגארישער יודען אויס רוססלאנד.) אויס דער אן דער רוססישען גרענצע געלעגענען גאליציישען שטאדט פאדוואָלאָטשיסקא ווירד פאָלגענדעס בעריכטעט: „זאממטליכע יודען, וועלכע צו דען עסטערייכיש-אונגארישען אונטערטהאנען געהאָרען, ווארדען אויס וואָלאָטשיסקא אונווידערופליך אויסגעוויעזען. אונטער דען אויסגעוויעזענען בעפינדען זיך מעהרערע אינהאבער אנגעזעהענער אלטער פירמען."

* (86 יאהרע אין ליעבעסגראם.) אויס לאָנדאָן ווירד געשריעבען: אים יאהרע 1798 פערלאָבטע זיך דאס 17 יאהרע אלט געוועזענע פרייליין מאטהילדע יאָהנזאָן מיט דעם גארדע־לייטנאנט האאג. אים יאהרע 1800 זאָללטע דיא האָכצייט שטאטטפינדען, דאָך קורץ פאָר דערזעלבען שטארב דער לייטנאנט. דיא טראָסטלאָזע בראוט צאָג זיך אויף איהר גוט באלטינגלאס צוריק, לעבטע אין גראָססער איינזאמקייט אונד ליעס נאך אים זעלבען יאהרע דורך דען נאָטאר איהר טעסטאמענט אויפזעטצען, אין וועלכעם זיא איהר גאנצעס פערמאָגען דעם מיליטאָרשפּיטאלע פערמאכטע. איך שפראך זיא דען וואונש אויס, מאן מאָגע אויף איהר גראב איינען מאַרמאָרשטיין מיט דער אינשריפט „אים ליעבעסגראם געשטאָרבען" זעטצען. — פרייליין מאטהילדע יאָהנזאָן איזט נון אם 18-טען דעצעמבער 1886 אים אלטער פאָן 105 יאהרען געשטאָרבען.

* (איבערשוועממונג.) אין קאשויא איזט נאך 48-שטינדיגעם, אונאונטערבראָכענעם רעגען פאָרגעסטערן נאכטס דיא „הערנאד" אויסגעטרעטען אונד האט זידליך דער שטאדט דיא פעלדער איבערפלוטהעט.

פאָלליעטאָן.

סולטאן אונד קרעמער

היסטאָרישער ראָמאן אויס דער געשיכטע דער טירקייא.

(57-טע פאָרטזעטצונג.)

אם מאָרגע דעס האלבעט-פעסטעס לעגען דיא פרויען איהרע שלייער אב, אָהנע וועלכען זיא זאָנסט ניעמאלס אויף דען שטראסען ערשיינען דירפען; אין דען גאססען, אויף דען אָפפענטליכען פּלאטצען, זינד צעלטע ערריכטעט, אין וועלכען „סאָרבעט", אויס צוקקערראָהר אונד ציטראָנענזאפט בערייטעטע געטראָנקע, אין ראָזענוואססער אויפגעלעסטע ראָזינען, צוקקערבאקקערייען, האָניגקוכען, פייל-נעבאָטען ווערדען; אויך יענען, דיא דיעזע זאכען פערקויפען, זינד פרויען.

אללע שטראססען ווימטעלן פאָן טיוגערן פאָן שאָנען געשטאלטען; דיא איהרען קערקערן ענטקאָממענען פרויען זינד הייטער אונד פראָהליך, גלייך קינדערן; איינצעלנע גרופּפּען ציעהען אונטער געזאנג אונד ציטהערשפּיעל דורך דיא שטראססען.

אין מיטטען דיעזער פערפּהערישען שאאר רייטעט דיא שאָנע סולטאנין, מיט דער קאָסטבארען אנראָפפע אים טורבאן, דעססען רייהערשפּיטצען מיט פונקענשפּריהענדען דיאמאנטען בעזעטצט זינד.

פאָר אונד צו בייֿדען זייטען איילען פיערהונדערט שווארצע איינוכען מיט ענטבלאָססטען שווערטערן אויף אונד אב. דיא בייא דען פענסטערן דער הייזער, אן וועלכען זיא פאָרבייקאָממען, הינויסשויען, אים צו זעהען, אָב ניכט איין נייגיעריגעס מאננעסאויגע הינטער דענזעלבען לויערע.

טאנצענד אונד זינגענד ציעהט דיא שאאר דורך שטאמבולס הויפּטשטראסען; מאנכמאל ערטאָנט איין קורצעס וועהגעשרייא; דיא פאָראנגאַיילענדען איינוכען מאכטען אירגענד איינען נייגיעריגען מאנן ערטאפּפט האבען אונד ביז דיא גלאנצענדע גרופּפּע צו דער שטעללע קאָממט, זינד נור מעהר דיא בלוטשפּורען צו זעהען. אונד טאנצענד אונד זינגענד ציעהען דיא שאָנען דאמען דאריבער הינוועג.

אונטערדעססען ענטוויקקעלט זיך אם „אטמיידאן" איינע גאנץ אנדערע אונטערהאלטונג: דיא אונטערען קלאססען פאָן דען פרויען דעס פאָלקעס ערלוסטיגען זיך דאָרט אונטער בונטען צעלטען, אין וועלכען בירנענביער פיילגעבאָטען ווירד, זינד אויף איינעם רונדע, אין דער מיטטע דעם פּלאטצעס אויסגעברייטעטען טעפּפּיך טאנצען דיא פרויענצימטער, וועלכע סולטאן אכמעד איינסט אינס געפאנגניס האטטע ווערפען לאססען אונד דיא דורך דען זאָבען ערסט צור רוהע געקאָממענען גראָססען אויפשטאנד בעפרייט וואורדען.

פּלאָטצליך שטאָסט איינע דער טאנצערינגען איינען יובעלנדען שרייא אויס.

„וועהע! דאָרט קאָממט ניל-בעיאוע! אבדוללאה שטאפאס בראוט!"

„ניל-בעיאוע!" ערטאָנט עס נון אויף איינמאל פאָן אללען זייטען. אללע ערקענגען זיא. דיא מיט איהנען אים געפאנגניססע שמאכטעטע, אונד אומרינגען זיא, בעגינגען איהר געוואנד אונד איהרע פיססע מיט קיססען צו בעדעקקען, העבען זיא אויף איהרע שולטערן עמפּאָר אונד צייגען זיא דערארט דען אויף דעם ווייטען פּלאטצע פערזאממעלטען פרויען.

„דיעס איזט דיא בראוט אבדוללאה שטאפאס!" פערברייטעט עס זיך זאָפאָרט; יעדע דער אנוועזענדען דעם פאָלקעס טאנצענדען וויל עטוואס צו איהרעם לאָבע פאָרצובריגנען; צו זאממטליכען וואר זיא גוט אונד פריינדליך געוועזען אונד זאממטליכען האטטע זיא דיא פרייהייט וויעדערגעגעבען, דענן איהרעטהאלבען האטטע אבדוללאה דאס געפאנגניס געעפפנעט אונד זיא בעפרייט.

אללע איילען הין צו איהר; דיא פרויען טראגען זיא אויף איהרען שולטערן אונד בעשטיממען, זיא — איהר צו עהרען — דערארט ביז צו אבדוללאס הויז צו טראגען. ביז צו שטאפאס פאלאסט ווערדען זיא ניל-בעיאוע אויף איהרען שולטערן טראגען, אונד פערגעבענס יאממערט דיעזע, זיא מאָגען איהר געשטאטטען, זיך אונבעקאננט צו פערשטעקקען.

פאָן שטראססע צו שטראססע שלעפּפּען זיא זיא מיט זיך אונד וואָ זיא געהען, רייסט יעדען דער שטראם דער בעגייסטערונג מיט זיך אונד שאָן איילט איהנען דער רוף פאָראויס: דאס ווייב, וועלכעס דיא איבריגען אויף איהרען שולטערן דאהערטראגען, זייא דיא בראוט אבדוללאה'ס, דעם געפייערטען העלדען; אונד דיא מענגע ווירד אימער דיכטער, קאָממט איינע גרופּפּע ענטגעגען, זאָ רייסט זיא דיעזעלבע מיט זיך פאָרט אונד אָפט קאָממען איהר דיא הארעמס פאָן פאשאס ענטגעגען. אויך דיעזע מיססען מיט, מיססען אבדוללאה'ס בראוט בעגריססען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

מענשען לעבען, וויא האנדעל אונד וואנדעל זיך רעגט, וויא שטראססען אונד באהנען געבויט ווארדען, וויא נייעסטענס זאגאר איינע גראָסע אוניווערזיטאט געגרינדעט ווארדען איזט. אום דען ניעדערגאנג דער ווילדפאנאטישען שטאממע ווירד הייטע ניעמאנד איינע טהרענע דעס מיטליידעס אונד ערבארמענס פערגיעסען.

„דאס אונגליקק אין דער רוססישען פאָליטיק בלייבט יעדאך, דאסס עס מיט זיינער אזיאטישען אויפגאבע אונצופריעדען איזט אונד מיט דען אין אזיען ערלאנגטען בראָקקען אין איראָפא געביעטעריש אויפטרעטען וויללל. דארין ליעגט דיא געפאהר דעס גאָרדישען ריעזען פיר אונזערען וועלטטהייל אונד בעזאָנדערס פיר אונזער פאטערלאנד. וואס איזט דאס ענדציעל דעס רוססישען דראָנגענס, ריסטענס אונד דראָהענס: וואס וויללל דער קאָלאָסס אים וועסטען זיינעס ריעזענרייכעס האבען?"

„דער רוססישע הייסהונגער זוכט צום פאָרוואנד פיר דאס קריעגפיהרען אונד בלוטפערגיעסען, „זאממטליכע סלאווען דער וועלט אונטער רוססישער אָבערהערשאפט צו פעראייניגען". אונד עס וויללל איינען אויסגאנג אין דיא זידליכען מעערע פינדען. ערסטערעס וואָרע איין בערעכטיגטעס שטרעבען, ווענן אללע סלאווען דער וועלט זיך ווירקליך פערוואנדט וואָרען דורך שפראכע, גלויבען, געשיכטע אונד דענקארט. דאס איזט אבער ניכט דער פאלל. דיא פערשיעדענהייט דער רעליגיאָן צווישען „קאטהאָליקען" אונד „אָרטהאָדאָקסען" איזט בעקאננט, עבענזאָ דיא פערשיעדענהייט דער זיטטען, געברייכע אונד דענקארט, וועלכע אין יעדעם קלימא אנדערע זינד. נור איין רוססישער שוואָרמער קאנן גלויבען, דאסס פאָלען, קראָאטען, סערבען אונד בולגארען זיך נאך דער פאָרמונדשאפט דעס פאָטערכענס צאר זעהנען. האטטע רוססלאנד איינע אנדערע, ניכט זאָ גרויזאם טיראננישע אונד גרענצענלאָז ווילקירליכע פערגאנגענהייט, זאָ האטטען זיינע אנשפריכע וואָהל איינע בערעכטיגונג. דאך אין דאס געוואלטזיכטיגע רוססלאנד ווערדען דיא אין פרייהייטליכען אידעען ערצאָגענען סלאווען דעס וועסטליכען איראָפא'ס זיך ניע אונד נימער פערליעבען.

„דאס שטרעבען דעס צארענרייכעס, איינען אויסגאנג אין דיא זידליכען מעערע צו זוכען, איזט פיר איראָפא ניכט מינדער געפאָהרליך. אללערדינגס זינד דיא מייסטען רוססישען האפען מעהרערע מאָנאטע דעס יאהרעס הינדורך מיט אייז בעדעקקט, אונד ניעמאנד קאנן עס דעם רוססישען פאָלקע פערארגען, ווענן עס זיך לופט מאכען אונד דיא זידליכען מעערע ערבייטען וויללל. עס וויללל אויך פאָם שווארצען מעערע אינס מיטטעללאָנדישע מעער געלאנגען, אונד דאס בעריהרט אונזערע וויכטיגסטען אינטערעססען אלס איראָפאָער אונד אונגארן. וויר זאָוואָהל, אלס אויך דייטשלאנד אונד איטאליען קאָננען דאס איינפפלאנצען דעס רוססישען דאָפפעלקרייצעס אויף דעם באלקאן ניכט רוהיג מיט אנזעהען, דענן דאס ווירדע ניכט נור דען רוססישען בעזיטץ דער גאנצען באלקאנהאלבאינזעל, זאָנדערן אויך איינעס גראָסען טהיילעס דעס דאָנוי-שטראַנדעס בעדייטען. וואס רוססלאנד פלאנט, איזט איין קאמפף אויפ'ס מעססער, איין וועלטבראנד, וויא איהן דיא מענשהייט נאך ניכט געזעהען האט. ניכט דאס רוססישע פאָלק, זאָנדערן דיא רוססישע מיליטאָרפארטהייא פערטריטט דען גייסט דער עראָבערונג, דעס רויבעס אונד דעס מאָרדעס, דער דען רוססישען שטאאט גראָסגעצאָגען האט.

„לאָנגער קאנן מאן נון רוססלאנד ניכט געוואָהרען לאססען. איבעראלל שטעהט דער רוססישע שטאאט מיט זיינען נאכבארן ענטוועדער זעהר געשפאננט, אָדער אין אָפפענער פיינדשאפט. אונד אויך אָסטערריך-אונגארן זיעהט מיט אונוויללען, אבער מיט מאָננליכער ענטשלאָססענהייט דעם ריעזענקאמפפע ענטגעגען, אין וועלכען עס דורך דיא רוססישען אויסשרייטונגען געדראנגט ווירד. וויר אונגארן ווערדען אין דיעזעם בעפאָרשטעהענדען וועלטקאמפפע איינע שוועערע אונד בעדייטונגסוואָללע ראָללע צו שפיעלען האבען. וויר אונגארן האבען קיינע אורזאכע, דאס רוססישע פאָלק, וועלכעס פיעלע פאָרציגע האט, צו האססען; אבער וויר האססען אונד פעראבשייען דיא טיראננייא דער געוואלטטהאטיגען רוססישען רעגיערונג. דיא שטונדע דער געפאהר ווירד אונס בערייט פינדען. רוססלאנד קאנן וואָהל דורך זיין מאכטגעבאָט הונדערטטויזענדע שקלאפען אינס פעלד שיקקען, אבער נור דיא פרייהייט פאכט דיא פלאממע דער בעגייסטערונג אן; אונד וויא דיא פערהאָלטניססע זיך אממער געשטאלטען זאָללען, ברויכען וויר אונגארן איבער דען אויסגאנג דעס ריעזענקאמפפעס ניכט צו פערצווייפעלן אונד קאָננען געטראָסט אונד פעסטען בליקקעס אין דיא צוקונפט שויען."

* * *

איבער פראָפעססאָר וואמבערי, דען איינסטמאליגען אויסגעצייכנעטען בחור דער פרעסבורגער ישיבה, דער פאסט דיא גאנצע וועלט צו וויססענשאפטליכען שטודיען בערייזטע אונד הייטע צו דען ערסטען קאפאציטאטען ניכט נור אונגארנס, זאָנדערן איראָפא'ס געהאָרט, האבען וויר אין דיעזען בלאטטערן וויעדערהאָלט בעריכטעט.

צור טאגעסגעשיכטע.

אָסטערריך-אונגארן בערייטעט זיך פיר אללע פאָללע פאָר. דיא האלבאמטליכע „בודאפעסטער קאָררעספאָנדענץ" ברינגט איינען אויספיהרליכען ערגענצענדען ארטיקעל, אין וועלכעם דיא שלאגפערטיגקייט אונזערער ארמעע נאכדריקקליך בעטאָנט אונד פאָלגענדעס געזאגט ווירד: דיא פאָרטרעפפליכע נייאויסריכטונג דער ארמעע איזט פאָללשטאָנדיג דורכגעפיהרט; אונזער אייזענבאהן-נעטץ איזט זאָ ווייט ערגאָנצט, דאסס איין אויפמארש אונזערער טרופפען אין יעדער פראָנט שנעלל אונד פינקטליך ערפאָלגען קאנן; אונזערע טאפפערע ארמעע האט אלזאָ איינען אנגריפף, פאָן וועלכער זייטע אימער, ניכט צו פירכטען. דאס וויכטיגסטע אבער איזט איינע ענטשפרעכענדע געזיכערטע פערפפלעגונג, פיר דיא רעכטצייטיג פאָרגעזאָרגט ווערדען מוס, אום דען אויפמארש דער ארמעע דאנן דורך גלייכצייטיגע צופיהרונג דער פערפפלעגסארטיקעל ניכט צו שטאָרען. יענע גרענצגעביעטע, וועלכע דען שויפלאטץ איינעס קינפטיגען קריעגעס בילדען קאָננען, מיססען דעסהאלב זאָבאלד אלס מאָגליך מיט פערפפלעגס- אונד מאָנטורס-ארטיקעלן פערזעהען ווערדען.

* * *

דיא אונגארישען מיניסטער זינד נאך בודאפעסט צוריקקגעקעהרט, אהנע אין וויען איינע פערשטאָנדיגונג בעציגליך דער אויסגלייכספערהאנדלונגען ערציעלען צו קאָננען. בעציגליך דעס ראהפעטראָלעאום-צאללעס קאם עס צו קיינעם אויסגלייכע דער ביידערזייטיגען מיינונגספערשיעדענהייטען.

* * *

דיא בולגארישע דעפוטאציאָן ווארדע געסטערן אין פאריז פאָם פראנצאָזישען מיניסטער דעס אייסערן, פלוראנס, צו איינער פריוואט-אונטערעדונג עמפפאנגען. דער מיניסטער זאגטע דער דעפוטאציאָן, בולגאריען זייא אים אינגערען אונאבהאָנגיג, נאך אויסען הין האנגע עס יעדאך פאָן דער טירקייא אב; דאס בעסטע מיטטעל צור בעססערונג דער לאגע זייא יעדאך דיא פאָללסטע נאכגיעביגקייט רוססלאנד געגעניבער.

געשיכטע דער נייערען צייט.

(69-טע פארטזעטצונג.)

וואהרענד דעססען פיהרען דיא בעלגיער פאָרט, זיך אונטעראיינאנדער איבער דיא וואהל איינעס נייען קאָניגס צו שטרייטען. צוערסט וואָהלטען זיא דען הערצאָג פאָן נעמור, איינען זאהן דעס נייען קאָניגס פאָן פראנקרייך. דיעזער אבער נאהם איינע ענטשיעדען אבשלאָגיגע אנטוואָרט, אונד נון פיעל אים יוני 1831 דיא וואהל אויף דען פרינצען לעאָפאָלד פאָן קאָבורג, דער קורץ פאָרהער דען גריעכישען טהראָן אויסגעשלאגען האטטע. יעטצט אבער דיא בעלגישע קראָנע אנגאהם אונד אם 21. יולי 1831 אין ברוססעל זיינען איינצוג היעלט.

יעטצט ערסט קעהרטע איינע ארדנונג אין דאס צעררייטטעטע לאנד צוריקק; אבער נאך איינע הארטע פריפונג האטטע עס צו בעשטעהען. דער קאָניג פאָן האללאנד נאמליך, דער אונאויפהאָרליך ערנייטען פאָרדערונגען דער בעלגיער איבערדריססיג, קינדיגטע איהנען אים אויגוסט 1831 דען וואפפענשטיללשטאנד אויף אונד ליעס זיינע האללאנדער אין בעלגיען איינריקקען. נון איזט בעלגיען ביי ווייטעם שוואכער אלס האללאנד, אונד דיא איבערמיטהיגען בעלגיער האטטען שטאָלץ אויף דיא האללאנדער הערבגעזעהען. דאפיר ווורדען זיא נון געציכטיגט; דענן שלאג אויף שלאג ווורדען זיא צוריקקגעוואָרפען אונד ליטטען זאָ וועניג געגענוועהר, דאסס דיא זיעגרייכען האללאנדער אין קורצעם שאָן אין דער נאהע פאָן ברוססעל שטאנדען אונד דאס געשלאגענע העער פאָר זיך הערטריעבען. יעטצט וואָרע בעלגיען גאנץ אין דען האנדען דעס קאָניגס ווילהעלם געוועזען, ווענן ניכט דיא פראנצאָזען דען האללאנדערן איין האלט צוגערופען האטטען; זאָבאלד דיא האללאנדער דען קריעג ערנייערט האטטען, וואר אויך איין פראנצאָזישעס העער אונטער מארשאלל זשעראַרד אין בעלגיען צום שוטצע דיעזעס לאנדעס איינגעריקקט. זשעראַרד קינדיגטע נון דעם קאָניגע פאָן האללאנד אן, ער ווירדע געוואלט געברויכען, ווענן יענער ניכט זאָגלייך דיא פיינדזעליגקייטען איינשטעללטע אונד זיין העער צוריקקריעפע. אין דיעזען אונגלייכען קאמפף קאָננטע זיך דער קאָניג נאטירליך ניכט איינלאססען.

זאָ טראט אלזאָ וויעדער דער אונגעוויססע צושטאנד צווישען האללאנד אונד בעלגיען איין. דיא קאָנפערענץ אין לאָנדאָן ערליעס בעפעהלע איבער בעפעהלע, דיא אבער באלד דער איינע, באלד דער אנדערע טהייל האַרטנעקקיג פערוואַרף. צולעטצט ענטוואַרף זיא 24 ארטיקעל, וועלכע דעם פריעדען צום גרונדע געלעגט ווערדען מיססטען. בעלגיען נאהם זיא אן, האללאנד אבער ניכט, אונד זאָ בליעב אויך דא נאך איין אונגעוויססער, ביידען טהיילען נאכטהייליגער צושטאנד. גאנץ זיכטליך וואורדע בעלגיען פאָן דער קאָנפערענץ בעגינסטיגט. בעזאָנדערס צייגטע פראנקרייך איינע אויפפאללענדע פארטיילליכקייט פיר בעלגיען, ווייטדעם דער קאָניג לעאָפאָלד זיך מיט איינער טאָכטער דעס פראנצאָזישען קאָניגס פערמאָהלט האטטע, אונד צולעטצט פערלאנגטען ענגלאנד אונד פראנקרייך, דאסס דער קאָניג פאָן האללאנד זאָגלייך דיא בעדינגונגען אננעהמען זאָללטע, וועלכע דיא בעלגיער אנגענאָממען האטטען. ווילהעלם ווייגערטע זיך, וויל יענע בעדינגונגען זיך מיט דער עהרע האללאנדס ניכט פערטרוגען. זאָגלייך זעגעלטען דיא פלאָטטען פראנקרייכס אונד ענגלאנדס אין דיא נאָרדזעע, אום דיא האללאנדישען קיסטען צו בלאָקירען, אונד איין פראנצאָזישעס העער אונטער דעם מארשאלל זשעראַרד ריקקטע אין בעלגיען איין, אום דיא האללאנדער אויס דער ציטאדעללע פאָן אנטווערפען, דיא זיא נאך בעזעטצט היעלטען, צו פערטרייבען. דיא פלאָטטען ריכטעטען ניכט פיעל אויס, וויל דיא ווינטערשטירמע — עס וואר אים דעצעמבער 1832 — זיא באלד צור ריקקקעהר צוואנגען.

דאס פראנצאָזישע העער בעראננטע דיא ציטאדעללע צו גלייכער צייט אונד גריפף זיא מיט אונערהאָרטער געוואלט אן. אבער מיט אונערשיטטערליכער טאפפערקייט פערטהיידיגטע זיך דער גענעראל שאססע. נאך איינער דרייוואָכענטליכען בעלאגערונג שטאנדען דיא פראנצאָזען בערייטס דיכט אם פעסטונגסגראבען אונד פייערטען זאָ פירכטערליך אויף דיא וואללע לאָז, דאסס דאס מויערווערק שטיקקווייזע אומהערפלאָג. דא ערסט ערגאב זיך שאססע, וויל איהם זיין גאנצער מונדפאָררראטה פערבראנט וואר (1833). דיא ציטאדעללע פאָן אנטווערפען וואר נון צוואר דען האללאנדערן ענטריססען, אבער זיא בעהיעלטען „מאאסטריכט" נאך בעזעטצט, אונד דער קאָניג בליעב פעסט דאבייא, דיא געפאָרדערטען בעדינגונגען ניכט אנצונעהמען. זאָ בליעבען אים אללגעמיינען דיא זאכען צווישען בעלגיען אונד האללאנד נאך מעהרערע יאהרע.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)